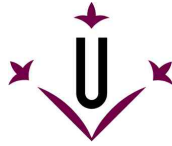

Working papers

**New Trends in accounting
and management**

University of Lleida

Department of Business
Administration

**Anàlisi dels factors d'elecció de la
Universitat de Lleida.**

**La demanda universitària a les Terres de
Lleida**

Joan Solsona Solé

Universitat de Lleida

Setembre, 2015

ISSN 2013-4916

Number 10/2015

Editorial Committee

José Luís Gallizo Larraz (Director)
Department of Business Administration
University of Lleida

Oriol Amat i Salas
Department of Economic and Business
University of Pompeu Fabra

Leonor Fernandes Ferreira
Faculdade de Economia
Universidade Nova de Lisboa

Stuart McLeay
Division of Financial Studies
Bangor University

Ricard Monclús Guitart
Department of Business Management
University of Rovira i Virgili

Joaquim Rabaseda Tarres
Department of Business
University of Girona

Ramon Saladrigues Solé
Department of Business Administration
University of Lleida

Ana M. Vendrell Vilanova (Coordinator)
Department of Business Administration
University of Lleida

Working papers

New Trends in accounting
and management

**Anàlisi dels factors d'elecció de la
Universitat de Lleida.**

La demanda universitària a les Terres de Lleida

Joan Solsona Solé

Universitat de Lleida

Setembre,2015

ISSN 2013-4916

Number 10/2015

DL: L-427-2009

ISSN: 2013-4916

Impressió: Service Point

Disseny de coberta: cat & cas

Maquetació: Edicions i Publicacions de la UdL

© Edicions de la Universitat de Lleida, 2009

© AEGERN (UdL)

c/ Jaume II, 73 (25001 Lleida)

Tf. 973 70 32 06 / Fax: 973 70 33 43

e-mail: secretaria@aegern.udl.cat

ANÀLISI DELS FACTORS D'ELECCIÓ DE LA UNIVERSITAT DE LLEIDA

Resum

Treball d'investigació basat en l'àmbit de l'economia de l'educació que tracta d'analitzar els factors determinants en el procés d'elecció de centre universitari, a les comarques lleidatanes, per part dels alumnes que finalitzen el Batxillerat i, en concret, com afecta aquesta decisió en la demanda d'estudis a la Universitat de Lleida.

En els últims anys, s'ha produït uns canvis en l'entorn institucional i acadèmic dels ensenyaments universitaris que justifiquen l'estudi de la demanda universitària en un context lleidatà.

En les conclusions del treball, s'hi estableix com a factors determinants de la demanda els relacionats amb la proximitat geogràfica, la qualitat ocupacional, l'itinerari acadèmic previ, la reputació de la universitat, les notes de tall, i el nivell d'estudis de la mare.

Paraules Claus L'educació econòmica. Demanda universitària. Factors de l'elecció de la Universitat de Lleida .

1. INTRODUCCIÓ

El procés de decisió per escollir el centre universitari, per part dels estudiants de secundària de les comarques lleidatanes, està influenciat per un entorn institucional i acadèmic dels ensenyaments universitaris.

Les investigacions realitzades a nivell de Catalunya respecte la demanda universitària no han estat molt nombroses, en aquest sentit cal destacar les efectuades per Cañabate (1998) i Del Olmo (2009).

El trànsit dels ensenyaments secundaris cap a uns estudis universitaris suposa un repte per al alumne i també per al seu entorn familiar atesa la seva transcendència a llarg termini a nivell econòmic i social.

Així, l'elecció dels estudis universitaris es realitza sota uns paràmetres manifestos que tenen en compte els condicionants del sistema d'accés, com són la limitació de places, l'establiment d'una nota de tall, i en alguna mesura, una manca d'informació de l'estudiant. (De Miguel, 1994, Cañabate, 1998; Del Olmo, 2009).

En el terreny d'elecció d'un centre universitari s'hi mostren una sèrie de factors institucionals, socials, econòmics i personals, que comporta un anàlisi per part del demandant mitjançant un balanç personal entre els costos d'educació i els beneficis esperats pel fet d'escollir una institució universitària determinada.

En les últimes dècades, el sector de l'educació superior ha sofert canvis molt rellevants. L'educació superior s'enfronta a estructures de mercat més competitives amb escassos recursos disponibles, per obtenir un major nombre de candidats a alumnes. Aquest escenari de competències es veu intensificat per la implantació del Pla Bolonya (EEES) que harmonitza els Graus a la Unió Europea, i s'espera que provoqui una major mobilitat i ocupabilitat d'estudiants universitaris, on les universitats menys competitives poden arribar a perdre bona part dels seus estudiants i del seu capital humà.

En aquest context, es creu necessari la realització d'un estudi per contrastar el comportament de la demanda d'alumnes a la Universitat de Lleida, dins un marc de competència de les diferents universitats catalanes per atraure alumnes en funció d'una oferta que de vegades no està prou dimensionada i visualitzada pels potencials demandants.

Aquest estudi aporta, a més dels factors determinants en l'elecció d'una institució universitària, en el context de les comarques lleidatanes, els aspectes vocacionals d'acord amb les aptituds del futur estudiant en aquesta elecció, així com la implicació de l'Índex de qualitat ocupacional en aquesta decisió.

Per tant, es plantegen una sèrie d'hipòtesis que hauran d'obtenir una resposta al llarg de l'estudi:

1. Es produeix un comportament diferenciat en la demanda universitària a la província de Lleida en funció de la comarca de residència habitual del demandant, i d'acord a una mateixa oferta formativa de titulacions universitàries.
2. Existeix una correlació positiva entre la demanda universitària a la UdL i la seva inserció laboral i qualitat ocupacional.
3. El nivell d'estudis assolits pels pares dels demandants influeix en la decisió d'elecció de la UdL com a centre universitari.
4. Les notes de tall actuen com a factor significatiu en els demandants universitaris lleidatans per escollir la UdL per cursar-hi els seus estudis de grau
5. Dels factors significatius, en té un pes específic la qualitat i el prestigi en l'elecció de la UdL, com a centre universitari
6. Les aptituds vocacionals tenen influència en l'elecció de la UdL com a centre universitari, per part dels demandants lleidatans

Actualment, la majoria de les universitats espanyoles basen la seva oferta formativa en funció de les titulacions més demanades, i es considera que hi ha unes oportunitats d'accés a l'educació superior d'un major percentatge de joves. Malgrat això, es manté en moltes universitats una manca d'optimització de recursos.

2. MODELS DEL PROCÉS DE DECISIÓ.

El procés de decisió per a l'elecció del centre universitari està configurat per múltiples etapes, on l'estudiant de secundària ha de decidir en primer lloc si continua o no, els seus estudis a la Universitat (Raposo, Alvés, 2007; Mubaira, Fatoki, 2012). I en el cas de voler continuar haurà d'escollir aquella titulació que satisfaci els seus interessos dins les seves possibilitats econòmiques i socials. A més, simultàniament, haurà de decidir respecte a quin centre haurà de cursar aquesta titulació desitjada per realitzar-hi la seva inscripció.

En el marc de Catalunya, l'Oficina d'Accés a la Universitat gestiona les peticions per l'accés a les universitats públiques catalanes a més de la Universitat de Vic.

La major part dels estudis que tracten de donar una explicació al comportament dels individus en el procés d'elecció de la Universitat es podrien incloure en un dels següents models:

- Model econòmic, basat en un comportament racional per tal d'obtenir el màxim benefici respecte els costos que implica triar una determinada Universitat.
- Model sociològic, fonamentat en una socialització de l'estudiant, on les aspiracions educatives vénen determinades per una preparació acadèmica prèvia i un estatus socioeconòmic. Per tant, es produeix una limitació en aquest model que és que està centrat només en la interrelació de factors socials de l'individu.
- Model combinat, agrupen els indicadors més importants dels models econòmic i sociològic en la presa de decisions envers l'elecció d'una institució universitària. Com a factors rellevants d'aquest model hi trobem els costos, la reputació de la institució, la varietat de titulacions, les instal·lacions del campus, les perspectives d'ocupació, la ubicació geogràfica, la proximitat al domicili habitual, la influència dels pares i la influència dels amics.

En aquest treball, ens centrarem en el desenvolupament del model combinat, el qual aglutina els models econòmics i sociològics d'elecció d'una institució universitària.

En el model combinat de decisió, s'hi mostren una diversitat de factors que van relacionats en aquesta decisió. Així, Mora (1990) va establir cinc grups de factors que afecten a la demanda d'educació superior:

- Factors econòmics
- Factors demogràfics
- Factors socials i familiars
- Factors individuals
- Factors institucionals

La selecció dels factors del model d'aquest estudi s'ha elaborat seguint les propostes de diversos autors reconeguts en l'economia de l'educació (Cañabate,1998; Hossler,D., Schmit,J., Vesper, N., 1999; Shanka,T.; Quintal,V., Taylor, R. 2006; Salas Velasco, 2008; Raposo-Alvés, 2007; Del Olmo, 2009, Conchado, Carot, Jabaloyes, 2010). S'estableixen els diferents grups de variables que poden influir en la decisió d'elecció de centre universitari, d'acord amb el model combinat, com són

A. Coneixement de la Universitat:

1. Reputació de la Universitat.
2. Qualitat de l'ensenyament.
3. Varietat de titulacions ofertes.

B. Condicions d'accés:

4. Facilitat d'accés a la Universitat (nota tall).
 5. Manca de places en la Universitat desitjada,
- C. Activitat acadèmica:
6. Proporció d'aprovat per curs.
 7. Metodologia dels estudis.
 8. Aplicació de noves tecnologies en els estudis.
- D. Cost dels estudis i serveis oferts:
9. Funcionament dels serveis oferts.
 10. Adequades instal·lacions del campus.
 11. Cost anual dels estudis.
- E. Proximitat i accessibilitat:
12. Proximitat de la Universitat al domicili habitual.
 13. Facilitat d'accés amb transport públic.
 14. Proximitat de la Universitat a un domicili no habitual.
 15. Possibilitat de viure fora del domicili habitual.
 16. La Universitat més propera no imparteix la titulació desitjada.
- F. Referències:
17. Recomanació familiar.
 18. Recomanació d'estudiants universitaris.
 19. Recomanació del professor/tutor/orientador.
- G. Situació sociofamiliar:
20. Nivell d'estudis dels pares.
 21. Situació laboral dels pares.
- H. Perspectives professionals:
22. Índex de qualitat ocupacional.
- I. Variables competencials
23. Aptituds d'autoconeixement.

3. ANÀLISI EMPÍRICA.

A) Objectiu de la investigació

En aquest estudi, s'ha marcat com a objectiu analitzar el procés d'elecció d'estudis universitaris que oferta la UdL, i contrastar quins factors hi tenen més influència en aquesta decisió per part dels potencials demandants de les comarques lleidatanes.

Així, es tracta d'obtenir el patró de comportament de la demanda universitària envers l'oferta formativa de la UdL, donat que es detecta que un determinat nombre de demandants opti per escollir titulacions en una altra Universitat malgrat que s'ofereixin aquestes dins l'oferta formativa de la UdL.

B) Metodologia

A partir de les dades definitives de matriculació en el segon curs de Batxillerat per la província de Lleida en el curs 2010-11, s'efectua un treball de camp, mitjançant l'elaboració prèvia d'un qüestionari, entre els mesos de febrer i abril de l'any 2011 per tal recollir les respostes d'una enquesta de forma telemàtica, en la qual s'obtenen dades en quant als demandants a nivell personal, de motivació d'elecció de centre universitari, d'aptituds personals, i variables sociofamiliars.

Els factors establerts en el qüestionari, en funció de les investigacions realitzades per Cea d'Ancona, Mora (1992); Kallio (1995); Cañabate (1998); Salas Velasco, Jiménez (2000); Soutar, Turner (2002); Holdsworth, Nind (2005); Shanka, Quintal, Taylor (2005); De Pablos, Gil (2007); Del Olmo (2009); i Fernández (2010), són els següents:

- Sexe
- Modalitat de batxillerat
- Aptituds competencials
- Recomanació de terceres persones (familiars/estudiants/tutors)
- Titularitat del centre de procedència (Públic/privat)
- Situació laboral dels pares
- Nivell d'estudis dels pares
- Cost anual dels estudis
- Facilitat d'accés amb transport públic
- Proximitat de la Universitat a un domicili no habitual
- Possibilitat de viure fora del domicili habitual
- Oferta cultural i d'oci de la ciutat on hi ha la Universitat
- Reputació de la Universitat
- Qualitat de l'ensenyament
- Varietat d'estudis oferts

- Facilitat d'accés a la Universitat (segons nota de tall)
- Manca de places en la universitat desitjada
- Proporció d'aprovat per curs
- Metodologia dels estudis
- Aplicació de noves tecnologies en els estudis
- Funcionament dels serveis oferts per la Universitat
- Adequació de les instal·lacions del campus
- Manca d'oferta en la Universitat més propera
- Comarca del domicili habitual
- Proximitat de la Universitat al domicili habitual

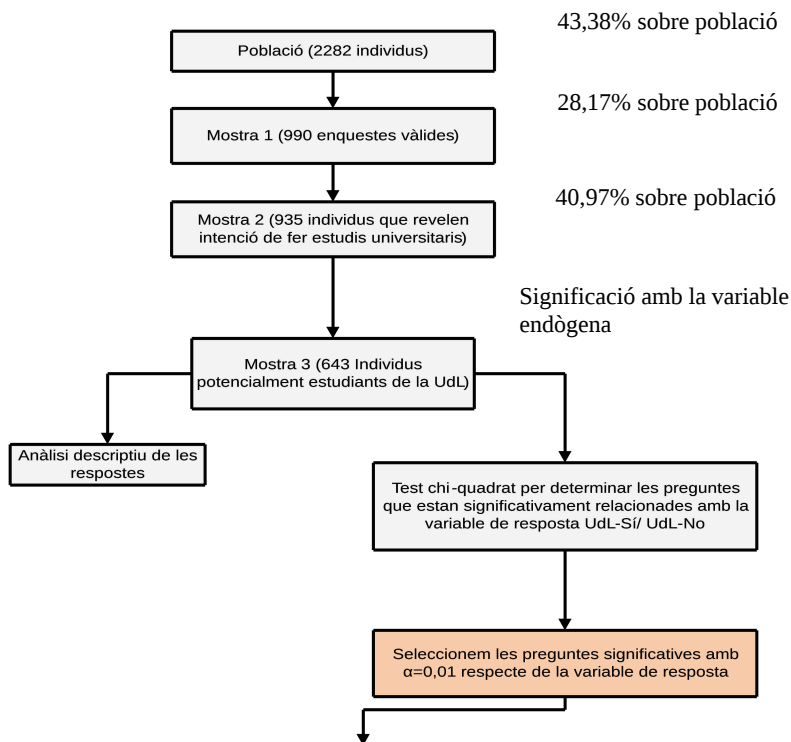
Per tal de valorar i quantificar la influència dels diferents factors que motiven la decisió d'elecció d'una Universitat, s'ha adoptat l'Escala de Likert per mesurar-ho de manera que els valors es mesuren en funció de la intensitat de la resposta són: 1=gens important, 2=poc important, 3=bastant important, 4=molt important.

Posteriorment són validades les respostes coherents, així mateix es procedeix la seva classificació en funció de la titulació i la Universitat desitjada, i es va crear una base de dades per tal de realitzar el seu processament estadístic amb el programa informàtic SPSS v19.

La població objecte de l'estudi s'estableix en 2.282 individus, obtenint-ne una mostra de 990 enquestes vàlides, i de la qual s'observa que un total de 935 individus desitgen continuar els seus estudis universitaris. Així, un cop realitzat el filtratge dels individus que potencialment poden demanar desenvolupar els seus estudis a la UdL pel fet de demanar una titulació compresa dins l'oferta formativa d'aquesta Universitat es treballa amb una mostra de 643 individus, que són els que finalment són objecte de processament estadístic.

En el quadre següent s'hi mostra l'itinerari seguit en el processament de dades de la mostra obtinguda a partir de la recollida de les dades del treball de camp mitjançant el qüestionari elaborat.

Quadre 1. Itinerari del processament de dades de l'estudi¹

Regressió logística binària per determinar quines d'aquestes variables afecten significativament a la variable resposta, en quin sentit i amb quina relació entre categories

Estudi de la sensibilitat del model logístic binari a la introducció de les variables IQO i estudis de la mare

Font: Elaboració pròpia

Per tal de conformar la seva influència en la decisió d'elecció de centre universitari, els factors van ser sotmesos a un anàlisi bivariant mitjançant la prova de Chi-quadrat, considerant un nivell de significació $p=0,01$ amb la variable dependent (Elecció de la UdL, o bé altres universitats catalanes).

En la taula següent s'hi mostra el nivell de significació en la prova Chi-quadrat de les variables exògenes, on es pot observar les que no són independents respecte la variable dependent.

¹ En l'aplicació de la regressió logística binària, la mostra està formada per 567 individus en haver-hi dades de l'IQO en algunes titulacions, que per part de l'AQU no s'han pogut obtenir al ser carreres de nova implantació.

Taula 1. Resultat de la prova Chi-quadrat de cada variable analitzada amb la seva influència en l'elecció de la UdL

Codi	Descripció	p-valium prova chi-quadrat
P1	Titularitat del centre educatiu de procedència	0,039
P2	Sexe	0,267
P6	Comarca del centre educatiu de procedència*	0,000
P7	Modalitat de Batxillerat en què estàs matriculat/da*	0,005
P8	En quina comarca es troba el teu domicili habitual	0,733
P9	Penses realitzar estudis universitaris el curs vinent	0,536
P10_1	Reputació de la Universitat*	0,000
P10_2	Qualitat de l'ensenyament*	0,000
P10_3	Varietat de titulacions ofertades	0,065
P10_4	Facilitat d'accés a la Universitat (nota tall)*	0,000
P10_5	Manca de places en la Universitat desitjada*	0,000
P10_6	Proporció d'aprovat per curs	0,134
P10_7	Metodologia dels estudis	0,508
P10_8	Aplicació de noves tecnologies en els estudis	0,018

P10_9	Funcionament dels serveis ofertats	0,42
P10_10	Adequades instal·lacions del campus	0,383
P10_11	Cost anual dels estudis*	0,003
P10_12	Proximitat de la Universitat al domicili habitual*	0,000
P10_13	Facilitat d'accés amb transport públic	0,424
P10_14	Proximitat de la Universitat a un domicili no habitual*	0,010
P10_15	Possibilitat de viure fora del domicili habitual*	0,002
P10_16	La Universitat més propera no imparteix la titulació desitjada*	0,002
P10_17	Oferta cultural i d'oci de la ciutat on està la Universitat	0,557
P10_18	Recomanació familiar	0,878
P10_19	Recomanació d'estudiants universitaris	0,474
P10_20	Recomanació del professor/tutor/orientador	0,356
P12_1	Aptitud per planificar, organitzar i dirigir	0,313
P12_2	Aptitud per l'art, la creativitat i la innovació*	0,004
P12_3	Aptitud pel treball en equip	0,632
P12_4	Aptitud pel control de qualitat del treball realitzat	0,096
P12_5	Aptitud per l'autocrítica (aprendre dels errors)	0,557

P12_6	Aptitud per la interacció social (empatia)	0,807
P12_7	Aptitud per les eines tecnològiques i digitals	0,467
	Índex de qualitat ocupacional*	0,003
	Nivell d'estudis de la mare*	0,000
	Nivell d'estudis del pare	0,088
	Professió de la mare	0,011
	Professió del pare	0,134

Font: Elaboració pròpia (les variables amb significació hi apareixen amb un *)

Posteriorment, amb els factors que han mostrat una significació en la prova Chi-quadrat s'ha efectuat una anàlisi multivariant per tal de mostrar quines variables són determinants en la decisió d'elecció de centre universitari en funció de les variables independents que han mostrat una significació en l'anàlisi bivariant, i mitjançant l'aplicació d'una regressió logística ens permet obtenir un model explicatiu de factors.

L'elecció de la regressió logística com a eina per poder processar les dades dels factors més significatius ve donat per l'objectiu de determinar l'existència o absència de relació d'unes variables independents qualitatives i una variable dependent dicotòmica.

Com que el que pretenem és explicar mitjançant un model de regressió el comportament d'una variable dependent que admet dues categories en funció dels valors que prenen altres variables (les variables explicatives, que en aquest treball són de tipus qualitatiu) i atenen als problemes teòrics que presentaria utilitzar un model de regressió lineal múltiple quan la nostra variable dependent és binària, s'ha optat per un model de regressió que no és lineal, de forma i manera que les probabilitats estimades pel model estiguin en l'interval [0,1]. A més a més, el mètode utilitzat està específicament pensat per fer regressions amb variables qualitatives i per donar resposta a la decisió que pren un individu per a l'elecció de centre universitari, a partir d'aquestes variables explicatives: el model lògit (Fernández, Neira, Ruzo, 2001; Salas Velasco, 2008).

²Salas Velasco (1996) afirma que el model de regressió logística, en el cas d'una variable dependent dicotòmica, permet obtenir la probabilitat per la qual un individu escull una opció o altra, i el model defineix el perfil dels individus que trien cadascuna de les opcions

³Codificació de la variable dependent dicotòmica: No UdL = 0; Si UdL = 1.

Aquest processament ens permetrà classificar els demandants en dos subgrups en funció de la variable dependent dicotòmica. Així, la combinació lineal de les variables independents ens permetrà obtenir les probabilitats que un demandant pugui escollir un dels dos subgrups de comportament de la demanda.

Per establir el nivell de confiança de la mostra s'ha realitzat el càlcul d'error mostral amb una confiança del 95% (k=2). Per això s'ha processat la informació obtinguda en funció de les següents dades:

- **Grandària de la mostra: n= 643**

- **Error mostral: 3,3%**

- **Població: N= 2282**

$$e = k \cdot \sqrt{\frac{N-n}{n} \cdot \frac{PQ}{N-1}} = 2 \cdot \sqrt{\frac{2282-643}{643} \cdot \frac{0.5 \cdot 0.5}{2282-1}} \\ = 0,033428 ; 0,033 (3,3\%)$$

Utilitzem la fórmula que determina l'error en la determinació d'una proporció en un mostreig aleatori simple per ser més senzill i perquè l'error en el mostreig estratificat serà lleugerament inferior.

No obstant això, abans d'iniciar-ho, hem procedit a unificar dues variables que han assenyalat una significació en la prova del Chi-quadrat, però que poden tenir una relació de multicol·linealitat. Aquestes variables són la comarca on s'està estudiant el segon curs de Batxillerat, i l'altra variable és la proximitat al domicili habitual.

En el primer cas, és una variable objectiva, que indica la procedència geogràfica del futur estudiant universitari, i és fàcilment identificable amb la distància de la residència familiar fins el centre universitari, en aquest cas, a la ciutat de Lleida.

En el segon cas, la variable de proximitat al domicili habitual és una percepció de la persona envers diferents factors que incideixen en el fet que sigui considerat més llunyana o més propera la seu del centre universitari. Aquests factors són les facilitats d'accés en transport públic al centre universitari, així com la bona comunicació en infraestructures en funció de la seva localització geogràfica.

Per tot això, s'ha procedit a constatar que existeix una relació entre les variables de la comarca del centre de procedència i la proximitat al domicili habitual, per la qual cosa s'ha optat per utilitzar en el model de regressió logística la variable independent de comarca de procedència, en ser una variable objectiva i fàcilment identificable en l'estudi.

Un cop introduïdes les variables de l'IQO qualitatiu basat en cinc rangs i el nivell d'estudis de la mare, en el següent quadre s'hi mostren els resultats obtinguts en el processament amb el model lògic dels factors determinants per a l'elecció de la UdL, les quals havien mostrat prèviament un nivell de significació en la prova de Chi-quadrat.

⁴Rangs IQO qualitatiu: Rang 1 (30,56); Rang 2 [56,61); Rang 3 [61,66); Rang 4 [66,71); Rang 5 [71,76)

Taula 2. Resultats de la regressió logística amb les variables seleccionades

Variables en l'equació						
	B	E.T.	Wald	Gl	Sig.	Exp(B)
P6			76,954		,000	
P6(1)	3,144	,361	75,760	1	,000	23,203
P6(2)	1,734	,341	25,831	1	,000	5,664
P7(1)	1,549	,284	29,738	1	,000	4,706
P10_1			21,602	3	,000	
P10_1(1)						
P10_1(2)	1,320	,676	3,808	1	,051	3,743
P10_1(3)	1,916	,423	20,492	1	,000	6,796
P10_4	,915	,364	6,306	1	,012	2,497
P10_4(1)			7,951	3	,047	
P10_4(2)						
P10_4(3)	-1,754	,659	7,080	1	,008	,173
Estu_Mare	-,295	,383	,593	1	,441	,745
Estu_Mare(1)	-,383	,275	1,947	1	,163	,682
Estu_Mare(2)			9,079	4	,059	
Estu_Mare(3)						
Estu_Mare(4)	-1,432	,914	2,455	1	,117	,239
IQO_Categoria	-1,781	,922	3,733	1	,053	,169
IQO_Categoria(1)	-1,887	,924	4,170	1	,041	,152
IQO_Categoria(2)	-2,185	,919	5,653	1	,017	,112
IQO_Categoria(3)			68,070	4	,000	
IQO_Categoria(4)						
Constant	-,137	,517	,070	1	,791	,872
	-,601	,456	1,738	1	,187	,548
	1,292	,466	7,696	1	,006	3,639
	-2,104	,507	17,236	1	,000	,122
	-1,283	1,071	1,436	1	,231	,277
a. Variable introduïda en el pas 6: Estu_Mare						

Font: Elaboració Pròpia.

Així, el model explicatiu abans descrit obté un 82% de classificació correcta de les variables exògenes, és a dir, quin percentatge d'encerts s'obtidria utilitzant aquest model per predir la variable dependent.

Per tant, es referma la bondat de l'ajustament, ja que es tracta d'un indicador de l'eficàcia del model, segons s'aprecia en la següent taula.

Taula 3. Model de variables seleccionades en l'elecció de la UdL, per part dels demandants de les comarques lleidatanes.

Pas	Millora			Model			% de classificació correcta	Variable
	Chi quadrat	gl	Sig.	Chi quadrat	gl	Sig.		
1	134,527	2	,000	134,527	2	,000	76,0%	P6 Comarca
2	87,450	4	,000	221,976	6	,000	78,1%	IQO_Categoria
3	35,552	1	,000	257,528	7	,000	80,4%	P7 Itinerari previ
4	28,821	3	,000	286,349	10	,000	81,7%	P10_1Reputació
5	9,718	3	,021	296,067	13	,000	82,2%	P10_4 Notes tall
6	10,227	4	,037	306,294	17	,000	82,0%	Estudis mare

Font: Elaboració pròpia

Per tant, les variables independents que considerem amb influència en l'elecció de la UdL com a centre de formació universitària són la comarca, l'índex de qualitat ocupacional, l'itinerari educatiu previ, la reputació, la facilitat d'accés (notes de tall) i el nivell d'estudis de la mare.

En el tractament dels factors amb una influència dins la decisió de l'estudiant per l'elecció com a centre universitari a la UdL, trobem que els factors amb una significació determinant que dona el model logit al comportament dels demandants universitaris lleidatans en relació a escollir la UdL o bé una altra Universitat, són les variables següents:

- La comarca de residència (P6) on es mostra que un alumne del Segrià té 23,2 vegades més probabilitat d'escollir la UdL respecte d'un alumne que resideixi a les comarques de muntanya i un alumne de la resta de comarques del Pla de Lleida té 5,7 vegades més probabilitat d'escollir la UdL respecte d'un alumne de comarques de muntanya.

Aquesta variable mostra en l'anàlisi de relacions un lligam amb altres variables com són la qualitat de l'ensenyament, la proximitat al domicili habitual (ja reiterat anteriorment en aquest mateix capítol), la facilitat d'accés amb transport públic, i la proximitat al domicili no habitual.

Aquest resultat obtingut, està en la mateixa línia de diversos autors en diferents investigacions de la demanda universitària. (James, 1999; Holdsworth, Nind, 2005; Shanka, Quintal, Taylor, 2005; Raposo, Alvés, 2007; Fernández,J.L., 2010).

- La modalitat de Batxillerat cursada (P7), on un alumne de la modalitat de social, humanístic o artístic té 4,7 vegades més de probabilitat de triar la UdL que un alumne de la modalitat científicotecnològic, segons s'aprecia a la taula 30. Aquesta variable també mostra influència en altres estudis efectuats per diferents autors (De Miguel, 1994; Cañabate, 1998).

- La reputació de la Universitat (P10_1), mostra una significació pel qual és un factor que a mesura que disminueix la seva valoració per part de l'alumne augmenta la probabilitat d'escollir la UdL fins a 6,8 vegades, segons s'aprecia en la taula 30. La influència d'aquesta variable corrobora els resultats dels estudis elaborats per Leach, Zepke (1984); Holdsworth, Nind (2006) i Maringe (2006). Cal tenir en compte, que la reputació percebuda pel demandant i la valoració que en dona per l'elecció de la Universitat està condicionat per la informació prèvia que pugui tenir respecte a la institució universitària escollida.

La intangibilitat d'aquest valor posa en relleu que el coneixement de la Universitat és cabdal per tenir-ne un valor alt en la seva reputació, i altrament la UdL sí que consta en llocs privilegiats en determinats rànquings⁵ universitaris, però això, de vegades no arriba amb prou nitidesa al demandant o bé a l'entorn familiar que ha de prendre una decisió. La influència d'aquesta variable en els resultats d'aquest estudi hi té concordança en la seva significació en diversos estudis de la demanda universitària (Kallio, 1995, James, 1999; Shanka, Quintal, Taylor, 2005; Maringe, 2006; Ming, 2010; Fernández, 2010; Mubaira, Fatoki, 2012).

- El factor de l'Índex de qualitat ocupacional (IQO) també es mostra determinant en aquesta decisió, encara que, segons els resultats obtinguts, s'hi observa que el quart rang d'aquest índex gairebé suposa triplicar la probabilitat d'escollir la UdL en funció de l'interval de l'IQO on es trobi posicionada una determinada titulació. Així, l'elecció de la UdL està condicionada en els intervals de l'IQO per sota del quart rang, en els qual la demanda a la UdL es redueix al voltant d'un 50%, i també s'accentua aquesta tendència en l'interval superior al quart rang on la probabilitat d'escollir la UdL es redueix en un 90%. Per tant, podem considerar que la probabilitat més elevada de l'elecció com a centre formador a la UdL es troba en el quart rang de la taula de titulacions de l'IQO. La influència d'aquesta variable lligada a la inserció laboral dels graduats universitaris és coincident en l'estudi realitzat per Rahona (2008), encara que no podem afirmar que la seva correlació mostri significació ni positiva ni negativa. En el quadre següent es mostren les diferents probabilitats d'elecció de la UdL, en funció de l'IQO.

Taula 4. Elecció de la UdL en funció de l'Índex de Qualitat Ocupacional

Rangs IQO	Interval	Probabilitat de triar la UdL respecte la categoria de referència
(1) menys de 56	(30, 56)	Categoria de referència
(2) de 56 a 61	[56, 61)	(0,540) Es redueix pràcticament a la meitat
(3) de 61 a 66	[61, 66)	(0,479) Es redueix pràcticament a la meitat
(4) de 66 a 71	[66, 71)	(2,723) Gairebé es triplica
(5) més de 71	[71, 76)	(0,101) Es redueix pràcticament un 90%

Font: Elaboració pròpia

⁵Primera Universitat de l'Estat, en el rànquing d'estudis empresarials i economia de la Comissió europea (U-Multirank 2014); quarta Universitat de l'Estat en productivitat i impacte de les publicacions científiques en ciències agrícoles segons el National Taiwan University Ranking 2014 (NTU); cinquena Universitat de l'Estat en investigació en la disciplina de Tecnologia d'aliments en rànquing I-URG 2014; tercera Universitat de l'Estat en investigació en la disciplina d'Agricultura en el rànquing I-URG 2014; primera Universitat de l'Estat en lideratge dels seus articles en les àrees d'Agricultura i Ciències Biològiques, i la tercera en citació normalitzada segons l'Informe 2012 de la Fundació Conocimiento y Desarrollo; segona Universitat de l'Estat en excel·lència i lideratge de la seva producció científica durant el període 2007-2011, segons l'informe 2012 de la Fundació "Conocimiento y Desarrollo"; segona universitat catalana en transparència pel que fa a la informació institucional que dona a conèixer a través de la seva pàgina web "de forma visible, accessible, comprensible i actualitzada", segons l'informe 2013 de la Fundació Compromiso y Transparencia.

La variable IQO mostra una relació amb altres variables com són la qualitat de l'ensenyament, el cost anual dels estudis i la proximitat al domicili habitual, segons indica la taula 34.

- La facilitat d'accés a la Universitat en funció de la nota de tall (P10_4) indica que és un factor determinant per tal que el futur estudiant objectivi les seves probabilitats d'accedir a uns estudis de la UdL. Així, la nota de tall actua com un indicador d'atracció,⁶ amb una relació directa amb la variable comarca de procedència dels demandants i amb la variable manca de places en la Universitat desitjada, malgrat que hi hagi altres factors que puguin influir-hi, com la trajectòria de la Universitat i la seva pròpia reputació (veure taula 34). La variable de facilitat d'accés a la Universitat mostra, quant a les probabilitats d'escollir la UdL com a centre universitari, que s'arriba a incrementar fins a un 70% de possibilitats d'escollir la UdL en augmentar la importància d'aquesta variable per part dels demandants. Per tant, s'observa una correlació positiva en el sentit que a major importància d'aquesta variable s'incrementen les possibilitats d'elecció de la UdL. La influència dins el model d'elecció del factor de facilitat d'accés a la Universitat també ha estat remarcat com un dels més influents en l'estudi realitzat per Del Olmo (2009)⁷ i per l'efectuat per Fernandez, J.L. (2010). Així mateix, Holdsworth, Nind (2005) van introduir en el seu estudi la variable de la limitació en l'accés a la Universitat, però no en va resultar influent en els resultats finals.

La variable facilitat d'accés a la universitat mostra una relació amb la variable de proximitat a un domicili no habitual. D'acord amb la taula 34, aquesta influència ve donada davant d'un desplaçament fora del domicili habitual per cursar els estudis universitaris, es prioritza un centre que sigui pròxim a un altre domicili diferent del familiar que pugui cobrir les necessitats d'allotjament del demandant.

- El factor nivell d'estudis de la mare fa palès un alt nivell de significació en les probabilitats d'escollir la UdL com a centre formador quan aquesta no tingui estudis universitaris. Així, un demandant del qual la seva mare té un nivell d'estudis universitaris té una probabilitat gairebé d'un 90% menor de triar la UdL. En el cas de la mare amb un nivell d'estudis de Batxillerat o Formació Professional arriba quasi al 85% de menys probabilitats de triar la UdL. En el cas de tenir la mare un nivell d'estudis primaris, arriba al 76% aquest percentatge de menys probabilitats. En general, doncs, s'observa que a major nivell d'estudis de la mare, menor probabilitat de triar la UdL. Aquesta relació entre nivell d'estudis de la mare i l'elecció d'un centre universitari va relacionat amb el nivell d'estatus socioeconòmic de la família i el cost anual dels estudis, ja que, en general, un major nivell d'estudis comporta un nivell superior econòmic familiar, la qual cosa permet obrir un ventall més ampli d'opcions de centres universitaris, entre ells fora de la UdL, on pugui cursar els seus estudis el seu fill demandant. En l'estudi també s'hi manifesta una relació de la variable del nivell

⁶ A l'informe "Universidad, universitarios y productividad", BBVA (2012) s'hi destaca que la nota de tall és un índex d'atracció d'una titulació i de la Universitat.

⁷ En la investigació realitzada per Del Olmo (2009) sobre una mostra de població d'estudiants de Batxillerat de Catalunya, el factor "Facilitat d'accés a la Universitat" va obtenir la sisena posició, d'entre 46 factors de decisió, com a variable amb més influència

per l'elecció d'una Universitat d'estudis de la mare amb les variables cost anual dels estudis, la proximitat al domicili habitual, la proximitat al domicili no habitual i a l'oferta cultural i d'oci de la Universitat desitjada, d'acord amb la taula 34.

La influència de la variable del nivell d'estudis de la mare és coincident en el resultats de diversos estudis d'investigació de demanda universitària.

(Mora,1987);(Calero,1993);(Cañabate,1998);(Albert,2000),(De Pablos, Gil,2007);(Salas Velasco, 2008)

CONCLUSIONS

En resum, com a conclusió general, podem extreure que els demandants universitaris de les comarques de muntanya lleidatanes,⁸ tenint en compte una mateixa oferta formativa de titulacions, prenen la decisió d'escollir altres universitats diferents de la UdL en un 75,40% dels casos, malgrat disposar de l'oferta de titulació desitjada a la UdL.

I com a conseqüència d'aquesta conclusió, se'n deriven altres com ara que en el cas de no tenir un centre universitari geogràficament proper, el demandant té una motivació addicional en la mobilitat per escollir el centre universitari. Així, per a aquests estudiants, sorgeix la importància de diversos factors determinants en la seva elecció com el grau de reputació de la Universitat, el fet que la mare tingui un nivell universitari d'estudis, el fet de cursar l'itinerari educatiu de ciències-tecnològic en el Batxillerat i que la limitació de la nota de tall no li és cabdal, atès que estan oberts a anar a diferents opcions de centres universitaris en haver-hi, de totes formes, un desplaçament fora del domicili habitual. També un últim factor derivat és l'IQO que, malgrat que l'estudiant percep la situació de la inserció laboral en les diferents titulacions, aquest índex no mostra una clara correlació en un sentit o altre per a l'elecció de la universitat.

Així, seguint les hipòtesis plantejades en la introducció d'aquest treball es pot afirmar, de cadascuna, el següent:

Hipòtesi 1. Es produeix un comportament diferenciat en la demanda universitària a la província de Lleida en funció de la comarca de residència habitual del demandant, i d'acord amb una mateixa oferta formativa de titulacions universitàries: es confirma el comportament diferenciat en funció de les comarques de procedència del demandant, tenint en compte, una oferta formativa idèntica de les titulacions.

Hipòtesi 2. Existeix una correlació positiva entre la demanda universitària a la UdL i la seva inserció laboral i qualitat ocupacional: en aquest cas s'hi observa una significació d'aquesta variable malgrat no es pot afirmar que hi hagi una correlació positiva en tots els rangs observats de l'índex de qualitat ocupacional.

Hipòtesi 3. El nivell d'estudis assolits pels pares dels demandants influeix en la decisió d'elecció de la UdL com a centre universitari: ha resultat com a determinant la variable del nivell d'estudis de la mare, en canvi, no ha estat significatiu el nivell d'estudis del pare, per tant s'ha confirmat aquesta hipòtesi en la vessant de la mare.

⁸ D denominada com a zona geogràfica 3, en aquest estudi.

Hipòtesi 4. Les notes de tall actuen com a factor significatiu en els demandants universitaris lleidatans per escollir la UdL per cursar-hi els seus estudis de grau: els resultats mostren que aquest factor és determinant en l'elecció de la UdL com a centre universitari.

Hipòtesi 5. Dels factors significatius, en té un pes específic la qualitat i el prestigi en l'elecció de la UdL, com a centre universitari: es confirma que el factor reputació de la universitat és determinant en el l'elecció de la UdL, i dins del qual se'n deriven la qualitat i el prestigi acadèmic d'aquesta institució.

Hipòtesi 6. Les aptituds vocacionals tenen influència en l'elecció de la UdL com a centre universitari, per part dels demandants lleidatans: aquest factor ha mostrat una significació però no ha obtingut prou pes específic per arribar a ser determinant en el model final d'elecció de la UdL.

A continuació, es detallen les conclusions en funció del comportament dels factors determinants de l'estudi.

Conclusions respecte a la proximitat geogràfica de la demanda

El factor proximitat geogràfica confirma la seva influència en el aquest estudi amb una preeminència important com a variable explicativa del comportament de la demanda.

Malgrat sigui escassa la recerca envers la demanda universitària a les Terres de Lleida, sí que els indicadors de preinscripció i matrícula de la mateixa UdL sostenen que la província de Lleida està diferenciada en dues parts respecte a la seva influència en els demandants que escullen la UdL com a centre universitari, i així ho corroboren els treballs de Vilagrassa (2001) i Bellet (2010).

En aquest estudi s'han diferenciat tres zones geogràfiques de demanda, on la zona 1 i la zona 2 confirmen aquesta tendència d'atracció majoritària de les comarques del Pla envers la UdL, en detriment de les comarques de muntanya (zona geogràfica 3), que opten majoritàriament a universitats diferents de la UdL, malgrat es demanin carreres que són dins la oferta formativa d'aquesta universitat. Per tant, podem confirmar el plantejament que existeix un comportament diferenciat en funció de la comarca de residència del demandant.

Més enllà del patró de comportament de la demanda d'acord el factor de proximitat al domicili habitual, intervenen altres variables en la capacitat d'atracció, d'acord amb la taula 34, com poden ser les característiques de qualitat de la formació en determinats àmbits o titulacions. Això ens demostra la percepció que tenen els demandants de la trajectòria de la Universitat a la qual volen optar és un element crucial en l'elecció dels demandants.

També mostra la taula esmentada anteriorment, la relació existent entre la variable comarca de procedència amb les variables de facilitats d'accés en transport públic, i la proximitat de la Universitat a un domicili no habitual.

Per tant, s'observa la intervenció d'altres factors que són condicionants quan l'estudiant no pot residir al seu domicili habitual, a causa de la distància amb el centre universitari.

Conclusions en funció de l'itinerari educatiu previ

En relació al factor de la modalitat de Batxillerat que ha cursat l'estudiant, es confirma que aquesta variable també té una determinació important en el moment d'elecció de la UdL com a centre universitari, d'acord amb el model explicatiu exposat en aquest estudi.

L'itinerari educatiu realitza una primera classificació de prioritats de carreres que l'estudiant té més alta probabilitat de cursar que en altres modalitats. Aquesta realitat evidencia que hi ha dues corrents contraposades: una seria la motivació per una titulació determinada i l'altra, que l'estudiant vol assegurar la sol·licitud en una Universitat que pugui accedir a la carrera desitjada. Per tant, es produeix un patró de comportament en funció de les prioritats que atorga la modalitat de Batxillerat, i aquest resultat confirma la mateixa línia de treball argumentada per Cañabate (1998) en el sentit d'haver-hi una primera limitació de la demanda en funció de l'itinerari educatiu previ.

En el cas dels demandants de la demarcació de Lleida, s'ha observat en l'estudi que la modalitat Científicotecnològic té una major probabilitat que els seus estudiants optin per un centre universitari fora de Lleida.

Aquesta situació pot venir marcada per dues vessants: una per l'oferta formativa de la UdL en aquest àmbit científicotecnològic que, malgrat s'ha fet esforços per tal que sigui diversificada, aquesta es manté limitada respecte a altres universitats de l'àrea de Barcelona, les quals tenen una major presència de titulacions especialitzades que donen continuïtat als estudis iniciats, juntament amb una percepció de qualitat en el seu ensenyament per part dels demandants.

En aquest sentit, en els estudis de l'àmbit científicotecnològic s'hauria de realitzar una promoció més acurada que pugui sensibilitzar l'alumne, oferint i donant a conèixer les instal·lacions del campus, així com la promoció de la formació de qualitat i personalitzada que rebrà dins la UdL.

L'altra vessant és que l'àmbit de Ciències Socials-Humanitats té un major pes en l'oferta formativa de la UdL, la qual cosa comporta que hi hagi una proposta de titulacions més quantitativa i diversificada en el moment de l'elecció de la Universitat.

Conclusions en funció del factor reputació

Apareix en aquest treball el factor reputació com a determinant, en el cas d'elecció de la UdL. Així, els seus futurs estudiants ho veuen com un valor que no té gaire pes en el moment de la seva decisió. No obstant això, aquesta variable és determinant en l'elecció de centre universitari pel fet que, a major consideració d'aquest factor, el demandant opta per altres universitats diferents a la UdL.

Aquesta variable va associada a altres factors, com són la proporció d'aprovat per curs,⁹ conjuntament amb les recomanacions que pugui rebre el futur alumne per part de l'entorn familiar, d'estudiants universitaris i dels tutors/orientadors de secundària, en el sentit d'influenciar¹⁰ en la decisió final de l'estudiant.

El repte seria que la trajectòria formativa, investigadora i d'equipaments disponibles per als estudiants, juntament amb la valoració obtinguda per la UdL en diferents rànquings universitaris, sigui visible per aquests demandants, a més que ho percebin com un valor afegit que rebrà l'estudiant en la seva projecció professional.

Per això, és necessari sumar les diferents sinergies dels diferents departaments de la UdL amb projectes conjunts per tal que puguin donar una imatge corporativa de qualitat que sigui atractiva per al demandant. De fet, la constitució d'una coordinació d'innovació docent dins l'òrgan rector de la UdL és molt positiu, en el camí a recórrer per promocionar projectes d'innovació docent que puguin millorar la qualitat de l'ensenyament, i així poder crear en certa mesura una diferenciació que sigui atractiva per al demandant, respecte altres propostes formatives existents. També cal tenir en compte que la percepció del factor reputació, susceptible d'una intangibilitat, necessita d'un període relativament dilatat per poder ser assumit pels demandants i el seu entorn familiar. Una eina que actualment pot ajudar és la implementació progressiva de sistemes de control i de seguiment de la qualitat educativa i, a més d'ampliar noves línies d'investigació i innovació universitària en diferents àmbits de la UdL, que actualment no s'hi donen.

Conclusions en funció de la facilitat d'accés (notes de tall)

L'efecte limitador de les notes de tall per accedir a la Universitat comporta que els estudiants tinguin una situació de pressió en la petició de titulacions en determinades universitats i, per això, prefereixen escollir universitats on tinguin més possibilitats d'accedir-hi.

En els resultats obtinguts en aquest factor, respecte a les probabilitats d'escollir la UdL, ha donat que la correlació negativa d'aquesta variable amb la consideració que en una valoració baixa per part del demandant comporta una disminució de probabilitat d'escollir la UdL. Aquest fet pot argumentar-se en la seva relació amb l'altra variable de la Universitat més propera no imparteix la titulació desitjada, la qual cosa motivaria que els costos de l'educació serien més reduïts en cas de triar la UdL, que en altres universitats i, per tant, adquireix una influència determinant per escollir la UdL.

Així, els estudiants que mostren la seva preferència per escollir la UdL per cursar els seus estudis universitaris, consideren important la variable de nota de tall per l'accés a la Universitat, atès que la limitació de places existent afavoreix que puguin accedir-hi amb una nota no excessivament elevada i, per tant, augmenten les possibilitats d'accés a una majoria de titulacions de la UdL, amb algunes excepcions com la titulació de Medicina.

⁰⁹ La proporció d'aprovat dels estudis de grau a la UdL ha estat en el curs 2009-10 del 77,33% i en el curs 2013-14 ha estat del 81,69%, segons les dades de l'Oficina de Qualitat de la UdL. Per tant, mostra un augment de la taxa de rendiment acadèmic que proporcionarà a mitjà termini una millora de la percepció de reputació del demandant universitari.

¹⁰ Leiva-Aguilera (2012), concedeix importància a la incorporació de la marca de la institució dins la reputació, la qual reflecteix com ens veuen els altres. Així, el missatge de marca podrà ser transmès per la mateixa institució i també per persones influents que poden ajudar a transmetre el missatge del nostre producte.

En aquest sentit, la transparència del sistema d'accés exercida pel Consell Interuniversitari de Catalunya per publicar les notes de tall d'accés de cada titulació en les diferents universitats públiques catalanes facilita que l'estudiant faci una reflexió entre una variable objectiva com la nota, i una variable vocacional per escollir una determinada carrera en la Universitat desitjada.

Aquesta significació del factor facilitat d'accés (nota de tall) coincideix en els resultats trobats en l'estudi elaborat per Cañabate (1998), i J.L.Fernández (2010).

Conclusions en funció dels estudis de la mare

En el model d'explicació de la demanda hi apareix el nivell assolit d'estudis per part de la mare, on aquesta variable va lligada al factor de recomanació familiar que exerceix una influència respecte a la decisió final a prendre.

Per tant, el plantejament d'hipòtesi inicial on el nivell d'estudis assolit pels pares es creu com a factor d'influència en la decisió del demandant universitari, es veu confirmada per la part del nivell d'estudis de la mare que sí que mostra una determinació en el model lògic explicatiu d'aquest estudi. En canvi, el nivell assolit d'estudis per part del pare, no s'hi mostra una significació.

En tot cas, en aquest estudi es mostra que, a major nivell d'estudis de la mare, més probabilitat hi ha que l'alumne triï una Universitat fora de la UdL. També aquesta variable va lligada a l'estatus socioeconòmic familiar, que influeix en el sentit de poder assumir uns costos d'educació més elevats en altres universitats més allunyades, en detriment dels demandants d'un origen familiar més modest on la importància del risc a fracassar incita a demanar titulacions en una Universitat propera.

També ens indica aquesta variable un efecte "mirall" que l'alumne iguali els estudis universitaris de la mare, i així s'afavoreix una recerca de titulacions de prestigi, que comporta cursar estudis en universitats de l'àrea de Barcelona.

Conclusions en funció de l'Índex de Qualitat Ocupacional

El retorn de la inversió d'un estudiant en la seva formació depèn en gran mesura de les pressions entre l'oferta i la demanda del mercat de treball. A més, també hi intervenen les característiques personals de l'estudiant, incloent-hi el seu nivell socioeconòmic.

En aquest cas, l'estimació dels probables retorns serà jutjada en relació amb la seves habilitats personals. En els resultats del processament, s'ha confirmat la hipòtesi inicial d'una correlació positiva entre la demanda universitària a la UdL i la seva inserció laboral i qualitat ocupacional. Si bé es veu matisada en el fet que té una influència important aquest factor en el punt amb més incidència de l'Índex de qualitat ocupacional es troba en el quart rang.

Així, el resultat obtingut en la influència del factor de qualitat ocupacional en l'elecció universitària mostra concordança amb el treball efectuat per Mosteiro i Porto (2000), que en les seves conclusions observen dins les motivacions d'elecció dels futurs estudiants universitaris l'element de la incorporació al món laboral per part d'aquests en funció d'una carrera realitzada.

També apareix aquest factor en la literatura revisada, respecte els treballs realitzats pels autors Keller, McKeown (1984), Albert (2000); Rahona (2005); Soutar, Turner (2002), Ming (2010), J.L. Fernández (2010) i Mubaira, Fatoki (2012).

Les dades d'inserció laboral dels graduats a la UdL són elevades amb un 90,21%, però cal tenir en compte que l'IQO ens mostra quina adequació hi ha entre els graduats en les diferents titulacions i el treball que finalment exerceixen al cap de tres anys. Així, en determinades carreres amb un índex mig-baix de l'IQO la probabilitat d'escollir la UdL es redueix considerablement i, per altra banda, les titulacions amb un IQO elevat també es redueix la probabilitat d'escollir la UdL.

En canvi, les titulacions amb un índex mig-alt són les que s'hi observa una major probabilitat d'escollir la UdL com a centre universitari. En aquest cas, s'hauria de conciliar l'oferta formativa en funció de l'entorn econòmic lleidatà.

Les característiques del teixit productiu de les comarques lleidatanes ocasiona una disfunció respecte el mercat de treball en determinades titulacions, la qual cosa comporta que l'estudiant vegi com una oportunitat laboral poder realitzar fora de la UdL els seus estudis en un entorn econòmic adient per a la seva carrera acadèmica i professional. De fet, per a l'estudiant el valor de l'IQO és desconegut. No obstant això, sí que intervé de forma latent en la percepció de les perspectives d'ocupació en funció d'uns "inputs" que va integrar fins a decidir-se el futur estudiant per una titulació en una determinada Universitat.

La potenciació d'unes pràctiques professionals en les diferents titulacions que ofereix la UdL en el territori lleidatà donarà lligam al potencial demandant a continuar la seva trajectòria formativa dins d'aquesta Universitat, en haver-hi una oportunitat per fixar el seu futur professional dins el seu entorn més proper.

També en el model formatiu de les titulacions de la UdL, cal anar introduint elements propis de l'entorn productiu lleidatà, que pugui contextualitzar l'àmbit professional en el qual es desenvoluparà en finalitzar els seus estudis i, per tant, que millori la seva transició al món laboral. En aquest sentit, la introducció progressiva de formació dual entre Universitat i empresa, en diferents titulacions, ampliarà el pes qualitatiu de la UdL més enllà de la seva àrea d'influència.

Per tant, es tractaria d'intentar ajustar la formació realitzada amb les necessitats del mercat de treball, i així millorar la qualitat ocupacional dels graduats universitaris. Aquesta variable pot donar una major percepció de qualitat a la UdL i, en conseqüència, millorar la seva demanda universitària.

¹¹ Dades d'inserció laboral del curs 2012-13, consultable a www.udl.cat.

ANNEX

1. Taules de contingència dels diferents factors respecte l'elecció de la Universitat de Lleida

1.1. Taula de contingència del factor reputació

P10_1 * P14_BIS Taula creuada				
		P14_BIS		Total
		No-UdL	Sí-UdL	
P10_1	Gens important	5	28	33
		15,2%	84,8%	100,0%
	Poc important	30	149	179
		16,8%	83,2%	100,0%
	Bastant important	123	225	348
		35,3%	64,7%	100,0%
	Molt important	51	32	83
		61,4%	38,6%	100,0%
Total		209	434	643
		32,5%	67,5%	100,0%
Proves de chi-quadrat				
		Valor	gl	Sig. Asimptòtica (bilateral)
Test chi-quadrat		57,723	3	0,000

Font: Elaboració pròpia

1.2. Taula de contingència del factor qualitat de l'ensenyament

P10_2 * P14_BIS Taula creuada				
		P14_BIS		Total
		No-UdL	Sí-UdL	
P10_2	Gens important	2	4	6
		33,3%	66,7%	100,0%
	Poc important	2	30	32
		6,3%	93,8%	100,0%
	Bastant important	70	183	253
		27,7%	72,3%	100,0%
	Molt important	135	217	352
		38,4%	61,6%	100,0%
Total		209	434	643
		32,5%	67,5%	100,0%
Proves de chi-quadrat				
		Valor	gl	Sig. Asimptòtica (bilateral)
Test chi-quadrat		18,240	3	0,000

Font: Elaboració pròpia

1.3. Taula de contingència del factor varietat de titulacions ofertades

P10_3 * P14_BIS Taula creuada					
	P14_BIS			Total	
	No-UdL		Sí-UdL		
P10_3	Gens important	12	13	25	
		48,00%	52,00%	100%	
	Poc important	46	71	117	
		39,32%	60,68%	100%	
	Bastant important	91	196	287	
		31,71%	68,29%	100%	
	Molt important	60	154	214	
		28,04%	71,96%	100%	
	Total	209	434	643	
		32,50%	67,50%	100%	
	Proves de chi-quadrat				
		Valor	gl	Sig. Asimptòtic a(bilateral)	
Test chi-quadrat	7,24	3	0,065		

Font: Elaboració pròpia

1.4. Taula de contingència del factor facilitat d'accés a la Universitat (nota de tall)

P10_4 * P14_BIS Taula creuada				
		P14_BIS		Total
		No-UdL	Sí-UdL	
P10_4	Gens important	18	8	26
		69,2%	30,8%	100,0%
	Poc important	23	44	67
		34,3%	65,7%	100,0%
	Bastant important	75	129	204
		36,8%	63,2%	100,0%
	Molt important	93	253	346
		26,9%	73,1%	100,0%
Total		209	434	643
		32,5%	67,5%	100,0%
Proves de chi-quadrat				
		Valor	gl	Sig. Asimptòtica (bilateral)
Test chi-quadrat		22,766	3	0,000

Font: Elaboració pròpia

1.5. Taula de contingència del factor manca de places en la Universitat desitjada

10_5 * P14_BIS Taula creuada				
		P14_BIS		Total
		No-UdL	Sí-UdL	
P10_5	Gens important	19	19	38
		50,0%	50,0%	100,0%
	Poc important	48	61	109
		44,0%	56,0%	100,0%
	Bastant important	88	162	250
		35,2%	64,8%	100,0%
	Molt important	54	192	246
		22,0%	78,0%	100,0%
Total		209	434	643
		32,5%	67,5%	100,0%
Proves de chi-quadrat				
		Valor	gl	Sig. Asimptòtica (bilateral)
Test chi-quadrat		25,225	3	0,000

Font: Elaboració pròpia

1.6. Taula de contingència del factor proporció d'aprovat per curs

P10_6 * P14_BIS Taula creuada					
		P14_BIS		Total	
		No-UdL	Si-UdL		
P10_6	Gens important	32	47	79	
		40,51%	59,49%	100%	
	Poc important	66	137	203	
		32,51%	67,49%	100%	
	Bastant important	72	184	256	
		28,13%	71,88%	100%	
	Molt important	39	66	105	
		37,14%	62,86%	100%	
	Total	209	434	643	
		32,50%	67,50%	100%	
	Proves de chi-quadrat				
		Valor	gl	Sig.Asimptòtica(bilateral)	
Test chi-quadrat	5,573	3	0,134		

Font: Elaboració pròpia

1.7. Taula de contingència del factor metodologia dels estudis

10_7 * P14_BIS Taula creuada				
		P14_BIS		Total
		No-UdL	Sí-UdL	
P10_7	Gens important	4	15	19
		21,05%	78,95%	100%
	Poc important	33	70	103
		32,04%	67,96%	100%
	Bastant important	116	251	367
		31,61%	68,39%	100%
	Molt important	56	98	154
		36,36%	63,4%	100%
Total	209	434	643	
	32,50%	67,50%	100%	
Proves de chi-quadrat				
	Valor	gl	Sig. Asimptòtica (bilateral)	
Test chi-quadrat	2,326	3	0,508	

1.8. Taula de contingència del factor aplicació de noves tecnologies en els estudis

P10_8 * P14_BIS Taula creuada				
		P14_BIS		Total
		No-UdL	Si-UdL	
P10_8	Gens important	14	17	31
		45,16%	54,84%	100%
	Poc important	75	114	189
		39,68%	60,32%	100%
	Bastant important	81	207	288
		28,13%	71,88%	100%
	Molt important	39	96	135
		28,89%	71,11%	100%
Total		209	434	643
		32,50%	67,50%	100%
Proves de chi-quadrat				
		Valor	gl	Sig.Asimptòtica (bilateral)
Test chi-quadrat		10,025	3	0,018

Font: Elaboració pròpia

1.9. Taula de contingència del factor funcionament dels serveis ofertats

P10_9 * P14_BIS Taula creuada					
		P14_BIS		Total	
		No-UdL	Si-UdL		
P10_9	Gens important	6	8	14	
		42,86%	57,14%	100%	
	Poc important	40	69	109	
		36,70%	63,30%	100%	
	Bastant important	112	260	372	
		30,11%	69,89%	100%	
	Molt important	51	97	148	
		34,46%	65,54%	100%	
	Total		209	434	643
			32,50%	67,50%	100%
	Proves de chi-quadrat				
			Valor	gl	Sig. Asimptòtica (bilateral)
Test chi-quadrat		2,789	3	0,425	

Font: Elaboració pròpia

1.10. Taula de contingència del factor adequades instal·lacions del campus

P10_10 * P14_BIS Taula creuada					
		P14_BIS		Total	
		No-UdL	Si-UdL		
P10_10	Gens important	5	9	14	
		35,71%	64,29%	100%	
	Poc important	40	63	103	
		38,83%	61,17%	100%	
	Bastant important	97	228	325	
		29,85%	70,15%	100%	
	Molt important	67	134	201	
		33,33%	66,67%	100%	
	Total	209	434	643	
		32,50%	67,50%	100%	
	Proves de chi-quadrat				
			Valor	gl	Sig.Asimptòtica (bilateral)
Test chi-quadrat		3,057	3	0,383	

Font: Elaboració pròpia

10.11. Taula de contingència de la relació entre la variable comarca i la variable proximitat al domicili habitual*

Taula de contingència P6 * P10_12							
		P10_12				Total	
		1	2	3	4		
P6	1	Recompte	30	71	114	98	313
		Freqüència	40,9	82,3	104,	85,2	313,
		esperada % dins de P6	9,6%	22,7%	36,4 %	31,3%	100,0%
		% dins de P10_12	35,7%	42,0%	53,0 %	56,0%	48,7%
		% del total	4,7%	11,0%	17,7 %	15,2%	48,7%
	2	Recompte	29	57	66	52	204
		Freqüència esper.	26,7	53,6	68,	55,5	204,
		esperada % dins de P6	14,2%	27,9%	32,4 %	25,5%	100,0%
		% dins de P10_12	34,5%	33,7%	30,7 %	29,7%	31,7%
		% del total	4,5%	8,9%	10,3 %	8,1%	31,7%
	3	Recompte	25	41	35	25	126
		Freqüència esper.	16,5	33,1	42,	34,3	126,
		esperada % dins de P6	19,8%	32,5%	27,8 %	19,8%	100,0%
		% dins de P10_12	29,8%	24,3%	16,3 %	14,3%	19,6%
		% del total	3,9%	6,4%	5,4 %	3,9%	19,6%
Total	Recompte	84	169	215	175	643	
	Freqüència	84,0	169,0	215,	175,0	643,	
	esperada % dins de P6	13,1%	26,3%	33,4 %	27,2%	100,0%	
	% dins de P10_12	100,0%	100,0%	100,0 %	100,0%	100,0%	
	% del total	13,1%	26,3%	33,4%	27,2%	100,0%	
Prova de chi-quadrat %							
		Valor	gl	Sig. asimptòtica (bilateral)			
Test chi-quadrat		17,952	6	,006			

Font: Elaboració pròpia

*La taula ens permet visualitzar com la importància que donen els alumnes a la distància al centre universitari de la UdL (pregunta P10_12) no és independent de la variable comarca (pregunta P6).

Taula 10.12. Relació de les variables amb significació amb la resta de variables de l'estudi

		Comarca	IQO Categoria	Modalitat de Batxillerat	Reputació de la universitat	Facilitat d'accés (Nota de tall)	Estudis de la mare
Pregunta	Descripció	P6	IQO	P7	P10_1	P10_4	Estu_Mare
P1	1. Titularitat del centre educatiu						
P2	2. Sexe						
P8	3. En quina comarca es troba el teu domicili habitual						
P9	9. Penses realitzar estudis universitaris el curs vinent						
P10_2	2. Qualitat de l'ensenyament	0,028	0,012	0,651			0,297
P10_3	3. Varietat de titulacions ofertades		0,972				
P10_5	5. Manca de places en la Universitat desitjada						0,158
P10_6	6. Proporció d'aprovat per curs	0,359	0,234		0,009		0,092
P10_7	7. Metodologia dels estudis						0,773
P10_8	8. Aplicació de noves tecnologies en els estudis						
P10_9	9. Funcionament dels serveis ofertats						
P10_10	10. Adequades instal·lacions del campus		0,162				
P10_11	11. Cost anual dels estudis	0,903	0,009				0,018
P10_12	12. Proximitat de la Universitat al domicili habitual	0,006	0,004				0,025
P10_13	13. Facilitat d'accés amb transport públic	0,036					
P10_14	14. Proximitat de la Universitat a un domicili no habitual	0,000					0,036
P10_15	15. Possibilitat de viure fora del domicili habitual						0,902
P10_16	16. La Universitat més propera no imparteix la titulació desitjada	0,537	0,103			0,000	0,312
P10_17	17. Oferta cultural i d'oci de la ciutat on està la Universitat						0,000

BIBLIOGRAFIA

AGENCIA DE LA QUALITAT UNIVERSITÀRIA DE CATALUNYA (2011). Universitat i Treball a Catalunya: estudi de la inserció laboral de la població titulada de les universitats catalanes.

BECKER, G.S.(1975). Human Capital (2a edició). Nova York. NBER.

BELLET SANFELIU, C. (2010). La Universitat de Lleida en la ciutat i el territori. Lleida. UdL.

CALERO MARTINEZ, J. (1993). “Efectos de los modelos de financiación de la educación superior sobre la eficiencia y la equidad”. Revista de estudios regionales, núm. 36, pp. 271-298.

CAÑABATE, A. (1998). “La demanda de educación superior en el sistema público catalán”. Barcelona. Tesis doctoral UPC.

CAÑABATE, A. (1995). La demanda social de estudios universitarios en Cataluña. Barcelona. Ed. Civitas.

CEA D’ANCONA, F., MORA RUIZ, J.G. (1992). “Análisis socioeconómico de la elección de estudios superiores”. Estadística Española Vol. 34, núm.129, pp. 61-92.

CONSELL INTERUNIVERSITARI DE CATALUNYA (2006). Projecció de la demanda d’estudis universitaris a Catalunya 2004-2014. Barcelona. Generalitat de Catalunya.

CONSELL INTERUNIVERSITARI DE CATALUNYA (2002). Informe de la preinscripció universitària a Catalunya. Barcelona. Departament d’Universitats. -Recurs electrònic.

CONSELL INTERUNIVERSITARI DE CATALUNYA (2003). Informe de la preinscripció universitària a Catalunya. Barcelona. Departament d’Universitats. –Recurs electrònic.

CONSEL INTERUNIVERSITARI DE CATALUNYA (2004). Informe de la preinscripció universitària a Catalunya. Barcelona. Departament d’Universitats, Recerca i Societat de la Informació. –Recurs electrònic.

CONSELL INTERUNIVERSITARI DE CATALUNYA (2005). Informe de la preinscripció universitària a Catalunya. Barcelona. Departament d’Universitats, Recerca i Societat de la Informació. –Recurs electrònic.

CONSELL INTERUNIVERSITARI DE CATALUNYA (2006). Informe de la preinscripció universitària a Catalunya. Barcelona. Departament d’Innovació, Universitats i Empresa. –Recurs electrònic.

COROMINAS, E; ISUS, S. (1998). “Transiciones y orientación”. Revista de Investigación Educativa vol.16, núm. 2, pp.155-184.

COROMINAS, E.; VILLAR, E.; SAURINA, C.; et al. (2007). El mercat laboral qualificat i la qualitat de l'ocupació. En A.SERRA RAMONEDA (Ed.), Educació superior i treball a Catalunya: anàlisi dels factors d'inserció laboral, pp. 95-153. Barcelona. Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya.

COROMINAS, E.; VILLAR, E.; SAURINA, C.; FÀBREGAS, M. (2012). "Construcción de un índice de calidad ocupacional (ICO) para el análisis de la inserción profesional de los graduados universitarios". Revista de educación, 357, pp.351-374.

DE MIGUEL, M. (1994). El acceso a los estudios universitarios. Análisis y seguimiento de la demanda en Asturias. Madrid. CIDE (MEC).

DEL OLMO, J.L. (2009). "Els factors d'elecció de la universitat: el cas de la demanda a Catalunya". Tesis doctoral. UAO.

DE PABLOS, L.; GIL, M. (2007) Análisis de los condicionantes socioeconómicos del acceso a la educación superior. Presupuesto y Gasto Público, núm.48, pp.37-57.

FERNANDEZ, J.L. (2010). "An exploratory study of factors influencing the decision of students to study at universiti sains malaysia". Kajian Malaysia, vol. 28 núm. 2.

GALLARZA, M.G.; FAYOS,T.; SERVERA,D.; ARTEAGA,F. (2008) "Análisis y evaluación del servicio de formación universitario: implicacions para el marketing estratègic de las universidades". Disponible en línea: <http://www.escapeap.net/conferences/marketing/2008_cp/Materiali/Paper/Fr/Gallarza_Fayos_Servera_Arteaga.pdf>.

HOLDSWORTH, D.K., NIND, D. (2006). "Choice modeling New Zealand high school seniors preferences for university education". Journal of Marketing for Higher Education 15 (2) pp.81-102.

HOSSLER, D., SCHMIT,J.,VESPER,N. (1999). "Going to college: How social econòmic and educational. Factors influence the decisions students make". Baltimore-Maryland. The Johns Hopkins University Press.

JAMES,R., BALDWIN, G.,McINNIS, C. (1999). Which University? The factors influencing the choices of prospective undergraduates. Centre for the Study of Higher education, The University of Melbourne

KALLIO, R.E. (1995). "Factors influencing the college choice decisions of graduate students". Research in Higher Education, vol. 36, núm.1.

MARINJE,F. (2006). "University–Course Choice: Implications for positioning recruitment and marketing." International Journal of Educational Management, vol. 20 núm. 6. pp. 466-479.

MELERO, R.; GUTIÉRREZ, B.; CARBONERO, M. (2009). "Marketing educativo: eficacia de las acciones de captación". Investigaciones de la economía de la educación, núm.4, pp. 203-212.

MOSTEIRO, M.J.; PORTO, A.M. (2000). “Los motivos de elección de estudios en alumnos y alumnas de Universidad”. *Innovación Educativa* número 10 pp.121-132.

MUBAIRA, T.; FATOKI, O. (2012). “The determinants of the choice of universities by foregin business students in South Africa”. *Asian Journal of Bussiness and Management Sciences*, vol.1. núm. 8, pp.9-21.

NEIRA, I.; FERNÁNDEZ, S.; RUZO, E. (2003). “La demanda de estudios superiores de economía por parte de los universitarios gallegos”. *Revista Galega de Economía*, vol.12, núm.1, pp. 1-19.

SALAS VELASCO, M. (2008). *Economía de la educación*. Madrid. Ed.Pearson.

SOUTAR, G.; TURNER, J. (2002) “Student’s preferences for university a conjoint analysis”. *The International journal of Educational Management* núm.16, pp.40-45.

SHANKA, T., QUINTAL,V., TAYLOR,R. (2005). “Factors influencing student’s choice of an education destination: A correspondence analysis”. *Journal of Marketing for Higher Education*, vol.15:2.

VILAGRASA IBARZ, J. (2001). *Ciutat i Universitat a Lleida*. UdL-Ajuntament de Lleida.

Universitat de Lleida

